

ברכות נא

אמר רב יהודה: שכח והכניס אוכלין לתוך פיו בלא ברכה - מסלקן לצד אחד ומברך.

קושי: תניא חדא: **בולען** : ותניא אידך: **פולטן** ותניא אידך: **מסלקן!**
במשקין : במידי דלא ממאיס : במידי דממאיס.

קושי: במידי דלא ממאיס נמי, לסלקינהו לצד אחד וליברך!
תירוץ: תרגמא רב יצחק קסקסאה... משמיה דרבי יוחנן משום שנאמר 'נא' פ' תהיתק

שאלה: בעו מיניה מרב חסדא: מי שאכל ושתה ולא ברך - מהו שיחזור ויברך?
תשובה: אמר להו: מי שאכל שום וריחו נודף, יחזור ויאכל שום אחר כדי שיהא ריחו נודף?
דין נוסף: אמר רבינא: הלכך, אפילו גמר סעודתו יחזור ויברך, דתניא: **טבל ועלה, אומר בעלייתו: ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו על הטבילה.**
דחייה לדין: ולא היא, התם - מעיקרא גברא לא חזי, הכא - מעיקרא גברא חזי, והואיל ואידחי אידחי

תנו רבנן: אספרגוס - יפה ללב וטוב לעינים וכל שכן לבני מעים, והרגיל בו - יפה לכל גופו, והמשתכר הימנו - קשה לכל גופו. מדקתני יפה ללב,
קושי: מכלל דבחמרא עסקין, וקתני: וכל שכן לבני מעים, והתניא: **ללע"ם** (לב, עין, טחול) יפה לרמ"ח (ראש, מעיים, תחתונות) **קשה!**

תירוץ: כי תניא ההיא - במיזשן, כדתנן: **קונם יין שאני טועם, שהיין קשה לבני מעים, אמרו לו: והלא מיושן יפה הוא לבני מעים, ושחק - אסור בחדש ומותר במיזשן, שמע מינה.**
תנו רבנן ששה דברים נאמרו באספרגוס:

1. אין שותין אותו אלא כשהוא חי ומלא,
2. מקבלו בימין ושותהו בשמאל,
3. ואין משיחין אחריו, ואין מפסיקין בו,
4. ואין מחזירין אותו אלא למי שנתנו לו
5. ורק אחריו,
6. ואין סומכין אותו אלא במינו.

קושי: והתניא: אין סומכין אותו אלא בפת!
תירוץ: לא קשיא הא בדחמרא, הא בדשכרא.

סתירה: תני חדא: ללע"ט יפה לרמ"ת קשה ← ותניא אידך: לרמ"ת יפה ללע"ט קשה!
תירוץ: לא קשיא; הא בדחמרא, הא בדשכרא.

סתירה: תני חדא: רק אחריו לוקה, ← ותניא אידך: לא רק אחריו לוקה!
תירוץ: לא קשיא: הא בדחמרא, הא בדשכרא.

אמר רבי ישמעאל בן אלישע, שלשה דברים סח לי סוריאלי שר הפנים:

1. אל תטול חלוקך בשחרית מיד השמש ותלבש;
 2. ואל תטול ידיך ממי שלא נטל ידיו;
 3. ואל תחזיר כוס אספרגוס אלא למי שנתנו לך, מפני שתכספית, ואמרי לה: אסתלגנית של מלאכי חבלה מצפין לו לאדם ואומרים: אימתי יבא אדם לידי אחד מדברים הללו וילכד
- אמר רבי יהושע בן לוי, שלשה דברים סח לי מלאך המות:
1. אל תטול חלוקך שחרית מיד השמש ותלבש;
 2. ואל תטול ידיך ממי שלא נטל ידיו;
 3. ואל תעמוד לפני הנשים בשעה שחוזרות מן המת, מפני שאני מרקד ובא לפנין וחרבי בידי ויש לי רשות לחבל.

אמר רבי זירא אמר רבי אבהו, ואמרי לה במתניתא תנא, עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה:

תנא: הדחה מבפנים ושטיפה מבחוץ

1. טעון הדחה,
2. ושטיפה,
3. חי,
4. ומלא,

אמר רבי יוחנן: כל המברך על כוס מלא - נותנין לו נחלה בלי

מצרים, שנאמר **וּמָלֵא כִּרְכַּת ה' יַם וּבְרוּם יִרְשֶׁהוּ**.

רבי יוסי בר חנינא: זוכה ונוחל שני עולמים, העולם הזה והעולם הבא

רב יהודה מעטרהו בתלמידים, רב חסדא מעטר ליה בנטלי

מחלוקת בקשר לדברי רב חסדא: רבי חנן: ובחי. רב ששת: ובברכת הארץ

5. עיטור,

רב פפא מעטף ויתיב, רב אסי פריס סודרא על רישיה

אמר רבי חנינא בר פפא: מאי קראה - **שֵׁא יִבְרַח קָדֵשׁ וּכְרוּ אֶת ה'**

שמאל מהו שתסייע לימין? אמר רב אשי: הואיל וראשונים איבעיא

להו ולא איפשט להו, אגן נעבד לחומרא

אמר רב אחא ברבי חנינא: מאי קראה - **כּוֹס 'שׁוֹעוֹת אֵשׁא וּכְשֵׁי ה' אִקְרָא**.

כי היכי דלא ניסח דעתיה מיניה

6. ועיטוף,

7. נוטלו בשתי ידיו,

8. ונותנו בימין,

9. ומגביהו מן הקרקע טפת,

10. ונותן עיניו בו;

ויש אומרים: אף משגרו במתנה לאנשי ביתו.

אמר רבי יוחנן, אנו אין לנו אלא ארבעה בלבד: הדחה, שטיפה, חי, ומלא.

משנה. אלו דברים שבין בית שמאי ובין בית הלל בסעודה:

בית הלל	בית שמאי	
מברך על היין ואחר כך מברך על היום	מברך על היום ואחר כך מברך על היין	סדר ברכות בקידוש בשבת וימים טובים
מוזגין את הכוס ואחר כך נוטלין לידים	נוטלין לידים ואחר כך מוזגין את הכוס	סדר נטילת ידים ושתיית יין
על הכסת	מקנח ידיו במפה ומניחה על השלחן	המפה שבה ניגבו ידים מנט"י
נוטלין לידים ואחר כך מכבדין את הבית	מכבדין את הבית ואחר כך נוטלין לידים	סדר נטילה וכיבוד הבית
נר ובשמים מזון והבדלה	נר ומזון בשמים והבדלה	סדר ברכות במוצ"ש אם מבדיל וגם מברך ברכת המזון על אותו כוס
בורא מאורי האש	שברא מאור האש	נוסח הברכה על הנר בהבדלה
יברך במקום שנוכר	יחזור למקומו ויברך	מי שאכל ושכח ולא בירך
מברך על המזון ואחר כך מברך על היין	מברך על היין ואחר כך מברך על המזון	בא להן יין אחר המזון, אם אין שם אלא אותו כוס

גמרא. תנו רבנן, דברים שבין בית שמאי ובית הלל בסעודה: בית שמאי אומרים, מברך על היום ואחר

כך מברך על היין, שהיום גורם ליין שיבא וכבר קדש היום ועדיין יין לא בא; ובית הלל אומרים:

מברך על היין ואחר כך מברך על היום, שהיין גורם לקדושה שתאמר. דבר אחר: ברכת היין תדירה

וברכת היום אינה תדירה. תדיר ושאינו תדיר - תדיר קודם. והלכה כדברי בית הלל.

שאלה על דברי בית הלל בתוספתא: מאי דבר אחר?

תשובה: וכי תימא התם תרתיה והכא חדא - הכי נמי תרתיה נינהו: ברכת היין תדירה וברכת היום אינה

תדירה, תדיר ושאינו תדיר - תדיר קודם.